۴ هکتار از زیستگاه گوزن زرد ایرانی تخریب شد

قطع ۲۰۰۰ درخت پارک ملی کرخه برای جلوگیری از وقوع سیل!

گزارش «ایران» درباره مشکلات دانشجویان و اساتید دانشگاه درجلسه دفاع از پایان نامه به صورت مجازی

دفاع آنلاین؛ تجربه جدید دانشجویان

هدا هاشمی
خبرنگار

با شیوع پاندمی کرونا در کشور و تصمیمات ستاد ملی مقابله با کرونا کلاس‌های دانشگاه‌ها نیز تعطیل شد و به تبع آن مراسم جلسات دفاع از پایان نامه دانشجویان هم دیگر حضوری بر گزار نمی‌شود هرچند وزارت آموزش عالی و دانشگاه‌های کشور با ایجاد زیرساخت‌هایی در فضای مجازی امکان دفاع آنلاین را برای همه دانشجویان و اساتید دانشگاه فراهم کرده‌اند که در طی یک‌سال اخیر بسیاری از دانشجویان برای ارائه پایان‌نامه خود به دفاع مجازی روی آورده‌اند که این البته این شیوه هم برای برخی از دانشجویان مشکلاتی را به دنبال داشته است به هر حال دفاع آنلاین پایان‌نامه موافقان و مخالفانی دارد؛ بعضی از فارغ‌التحصیلانی که پایان‌نامه‌های‌شان را آنلاین دفاع کرده‌اند در گفت‌وگو با «ایران» اعلام کرده‌اند این روند هزینه‌های جانبی مراسم را کاهش می‌دهد. برای مثال دانشجویان دوره دکتری مجبور نیستند برای داور خارجی (استادی که از دانشگاه شهری دیگری می‌آید) هزینه ایاب و ذهاب دهند. اما مخالفان دفاع پایان‌نامه‌های آنلاین هم از قطع شدن اینترنت گلایه می‌کنند و معتقدند باید زیرساخت‌های الکترونیکی از سوی دانشگاه‌ها آماده باشد.

■ **دانشجویان چه می‌گویند؟**

فرقی نمی‌کند که دفاع آنلاین باشد یا حضوری، هر دو حالت استرس و نگرانی برای دانشجو می‌آورد. برخی از فارغ‌التحصیلانی که دفاع آنلاین داشته‌اند در گفت‌وگو با «ایران» اعلام کردند که دفاع آنلاین به‌خاطر تازگی‌اش پر استرس‌تر از دفاع حضوری است اما یک خوبی مهم دارد اینکه هزینه‌هایش کمتر است. شیوا مرادی فارغ‌التحصیل رشته کارآفرینی گرایش کسب و کار جدید از دانشگاه رازی کرمانشاه است. او همین چند هفته پیش از پایان‌نامه‌اش به صورت آنلاین دفاع کرده است آن‌طور که خودش می‌گوید چون دانشجوی دوره دکترا بوده است در جلسه دفاعش باید یک استاد خارجی (استادی از یک دانشگاه دیگر) هم حاضر می‌شد. مرادی در این‌باره می‌گوید: «دفاع آنلاین موجب صرفه‌جویی در هزینه‌های مراسمم شد برای اینکه در دوره دکترا باید استاد راهنما، استاد مشاور، دو نفر داور داخلی و یک داور خارجی در جلسه حضور پیدا می‌کردند. داور خارجی من از دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران بود. اگر کرونا نبود من باید برای این استاد بلیت هواپیما می‌گرفتم و هتل رزرو می‌کردم که خوشبختانه دفاع آنلاین باعث صرفه‌جویی این هزینه‌ها شد. همین موضوع حجم استرس مرا کم کرد و موجب شد که فقط روی کارم متمرکز شوم. اما نمی‌توانم بگویم ترس از دفاع نداشتم. خیلی می‌ترسیدم که اینترنت قطع شود. به نظرم، دفاع آنلاین یک مشکل اساسی دارد و آن هم این است که به‌خاطر کاهش پهنای باند نمی‌توانستم تصویر استادانم را ببینم و با صدایشان ارتباط برقرار می‌کردم.»

نادری هم فارغ‌التحصیل مقطع ارشد رشته علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی است. او هم از استرس‌های آن روز دفاعش می‌گوید، اینکه همه ترسش این بود که اینترنت قطع شود و نتواند با اعضای هیأت داوران ارتباط برقرار کند: «مهرماه امسال از پایان نامه‌ام دفاع کردم. کلاً استرس نوشتن پایان نامه و تأیید آن توسط استاد راهنما یک طرف ماجرا بود اما موضوع مهمتر، برگزاری جلسه دفاع از رساله است.در همان روز دفاع، استاد راهنمایم وقتی متوجه استرسم شد همان دقایق اول گفت که به لحاظ محتوا، کار مشکلی ندارد و خودش فضای جلسه را کمی عوض کرد. چند دقیقه استادانم با من صحبت کردند تا آرامشم را به‌دست آورم و بعد شروع به دفاع کردم. در طول دفاع هم فقط نگران اینترنت بودم و بعضی وقت‌ها حتی استادانم هم متوجه می‌شدند.»

او درباره مقررات دفاع آنلاین می‌گوید: «دفاع آنلاین هم مثل دفاع حضوری است فرقی ندارد کارهای اداری آموزش را که انجام دادم رفتم برای دفاع فقط یک نکته را دانشگاه یادآور شد و اینکه لباس فرم را بپوشم. گویا یکی از بچه‌ها دفاع داشته و در پایان جلسه دفاع و زمان اعلام نمره، استاد راهنما از او خواسته که بلند شود و چون لباس فرم به تن نداشته خیلی اذیت شده بود. البته دوستانم هم گفتند که با لباس مرتب در جلسه حضور داشته باشم چون ممکن است استاد چیزی بخواهد و من مجبور شوم از روی صندلی بلند شوم. در خانه هم اعلام کردم که همه باید ساکت باشند. یک ساعتی جلسه طول کشید. همسرم و مادرم در خانه بودند آنها نمی‌توانستند تکان بخورند گفته بودم با هر حرکتی ممکن است حواسم پرت شود و آنها روبه‌رویم نشسته بودند و فقط نگاهم می‌کردند.

برخی از دانشجویان هم مخالف جلسات دفاع آنلاین هستند و بر این باورند که فضای دانشگاه خودش به دانشجو اعتماد به نفس می‌دهد.»

زهرا وطن‌پرست، فارغ‌التحصیل مقطع کارشناسی ارشد در رشته مطالعات موزه دانشگاه هنر تهران است. او به این موضوع اشاره می‌کند و می‌گوید: «وسط خانه نشسته باشی و دفاع کنی. اصلاً حس خوبی نداشتم.» وطن‌پرست درباره جلسه پایان‌نامه‌اش این چنین توضیح می‌دهد: «رشته‌ام هنر بود و باید عملی ارائه می‌دادم همین کار سختی کار در دفاع آنلاین را بیشتر می‌کرد. البته دفاع آنلاین هم خوب بود و توانستم تا حدی کارهایم را نشان دهم. زمانی که دفاع آنلاین داشتم از همسر و فرزندم خواستم تا از خانه بیرون بروند و تا زمانی که جلسه دفاعم تمام نشده هم به خانه برنگردند. نگران قطع و وصل شدن اینترنت بودم که خوشبختانه این اتفاق نیفتاد. چرا که تصویر استاد مشاورم؛ مدیر گروه و یکی از داوران را نداشتم و فقط صدایشان را می‌شنیدم. هر استادی که سؤال داشت من تصویر او را می‌دیدم. جلسه تقریباً دو ساعت طول کشید. فکر می‌کنم اگر کرونا نبود و دفاع هم حضوری بود بهتر می‌توانستم کار خودم را نمایش دهم. رشته هنر رشته‌ای است که باید روی موضوعاتش به صورت تفصیلی کار ارائه کنیم و برخی رشته‌ها باید دفاع حضوری داشته باشند بویژه آنکه در رشته‌هایی که ما درس می‌خوانیم باید تحلیل و آسیب‌شناسی موضوع را داشته باشیم.»

■ **استادان چه می‌خواهند؟**

برخی از استادان دانشگاه‌ها هم از دفاع آنلاین رساله‌های دانشجویی استقبال کردند. آنها البته به دانشگاه پیشنهاد داده‌اند که زیرساخت‌های لازم را برای دانشجویان و استادان فراهم کنند تا کسی در جلسه نگران اینترنت و قطعی و وصلی آن نباشد. صادق زیباکلام استاد تمام دانشگاه تهران، از اسفند سال گذشته تا حالا به عنوان استاد راهنما، مشاور و داور در ۲۰ جلسه دفاع از رساله فوق لیسانس و دکترا شرکت کرده است. آنطور که خودش می‌گوید تمامی این جلسات هم به صورت آنلاین برگزار شده است: «دفاع از پایان‌نامه‌ها به صورت آنلاین تفاوتی با دفاع حضوری ندارد. نمی‌توانم بگویم قبل کرونا، کارها خیلی جدی‌تر بود، رساله‌ها خیلی کامل‌تر و عمیق‌تر بود و استادان خیلی جدی‌تر هم برخورد می‌کردند ولی حالا این‌گونه نیست. به نظرم تغییر محسوسی به وجود نیامده است. دانشجویان مثل گذشته هستند، آنهایی که درس را جدی می‌گرفتند، کار رساله را همچنان جدی می‌گیرند و آنهایی که از درس خسته شدند، حوصله کار جدی ندارند پایان‌نامه را هم سرهم می‌کنند.»

او ادامه می‌دهد: «دانشگاه سراسری تأکیدی برای حضوری بودن جلسات دفاع ندارد. اتفاقاً به نظرم جلسات آنلاین در بلندمدت یک دریچه و افق جدیدی را برای دانشگاه باز می‌کند. ما متوجه شدیم که به صورت آنلاین هم می‌شود تدریس کرد، امتحان گرفت و از پایان نامه‌ها دفاع کرد. بویژه آنکه دانشجویانی در شهرستان دورافتاده زندگی می‌کنند و شاید دوست داشته باشند با استادان شهرهای دیگر رساله بگیرند که همین موضوع هزینه‌های زیادی به آنها تحمیل می‌کرد این سیستم آنلاین نشان می‌دهد خیلی از کارها را می‌توان به راحتی انجام داد. البته در ابتدا کار تدریس و حضور در جلسه آنلاین رساله سخت بود اما حالا برای ما هم عادی شده است. فکر می‌کنم به جای جبهه‌گیری، همه تلاش کنیم تا مشکلاتمان برطرف شود از دانشگاه، وزارت علوم و دولت بخواهیم که هزینه بیشتری برای آموزش اختصاص دهند و اینترنت پرسرعت با هزینه کمتر در اختیار دانشجویان و دانشگاه‌ها بگذارند تا روند آموزش تغییر کند.»

■ **دفاع آنلاین در پساکرونا**

علیرضا عبداللهی‌نژاد، مدیرکل روابط عمومی وزارت علوم هم به کارگروه آموزش الکترونیکی در وزارت علوم اشاره می‌کند و می‌گوید: «در وزارتخانه کارگروهی را متشکل از متخصصان و مسئولان آموزش عالی تشکیل داده‌ایم تا دستورالعمل آموزش الکترونیکی را تدوین کنند. یکی از موارد هم دفاع آنلاین پایان‌نامه‌ها است. البته در حال حاضر همه دانشگاه‌ها به این موضوع توجه دارند و مرکزی هم برای پیگیری موضوعات آموزش الکترونیکی راه‌اندازی کردند و مبحث آموزش آنلاین برای دانشگاه‌ها مهم است. درباره دفاع آنلاین هم فکر می‌کنم در پساکرونا این موضوع در دانشگاه‌ها پیگیری شود دفاع از رساله به صورت آنلاین محاسنی برای دانشگاه و دانشجو داشته است، چرا که برخی مواقع استاد راهنما که باید در جلسه حضور داشته باشد در خارج از کشور است و وقتی دفاع آنلاین باشد استاد هر کجای دنیا که باشد، می‌تواند در جلسه حضور پیدا کند. برخی از مواقع خود دانشجو فرصت مطالعاتی برای خارج از کشور گرفته و یا مشکلی دارد و اگر در جلسه دفاع حاضر نشود از دانشگاه اخراج می‌شود او به‌راحتی می‌تواند به صورت آنلاین دفاع کند.»

عبداللهی‌نژاد البته به برگزاری جلسات پایان نامه‌های متفاوت دانشجویی اشاره می‌کند و می‌گوید: «دفاع از پایان نامه برای همه دانشجویان مهم است چرا که تلاش علمی دانشجو را نشان می‌دهد. اما در سال‌های اخیر، برخی از دانشجویان جلسات دفاع خود را تبدیل به جشن می‌کردند و نمایش‌هایی به راه می‌انداختند که به‌طور کلی اصل ماجرا فراموش می‌شد، مثلاً سالن بزرگ دانشگاه را رزرو می‌کردند و پذیرایی آنچنانی در نظر می‌گرفتند انگار می‌خواستند جشن تولد برگزار کنند. وقتی به اصل جلسه دقت می‌کردیم متوجه می‌شدیم از معنا تهی بود. این موضوعات در فضای مجازی از بین رفته است.»

مسئولیت اجتماعی در همه‌گیری کووید ۱۹

سیمین کاظمی
جامعه شناس

کنترل همه‌گیری کووید ۱۹ در حال حاضر یکی از عمومی‌ترین آرزوهای بشریت است، این که هر چه زودتر به شرایط قبل از همه‌گیری بازگردیم و زندگی عادی از سر گرفته شود، اما تحقق این آرزو به امکانات و شرایطی نیاز دارد که تاکنون مهیا نشده است. فراهم کردن شرایط و امکانات کنترل همه‌گیری عمدتاً نیازمند سیاستگذاری و برنامه‌ریزی دولت‌ها و تأمین منابع برای مقابله با آن است، اما بخش دیگری از موفقیت برنامه‌های کنترل همه گیری، مشروط به رفتار شهروندان و مسئولیت آنها در قبال جامعه است. در چنین شرایطی مهم است که شهروندان بدانند و بتوانند رفتارهای پیشگیرانه را رعایت کنند تا بیمار نشوند و بیماری را به دیگران منتقل نکنند.

برخی رفتارهای توصیه شده در شرایط همه‌گیری کرونا، خودداری از خروج غیرضروری از خانه و کاستن از تعاملات اجتماعی حضوری است. بدیهی است که افراد برای حفظ سلامت جامعه لازم است تا پایان همه‌گیری، شیوه زندگی خود را تغییر دهند و بویژه برای سرگرمی و تفریح راه های دیگری پیدا کنند. این تغییر عادات و شیوه زندگی پرهیز از مسافرت، میهمانی، مراسم و خرید اگر چه ممکن است برای برخی رنج‌آور باشد، اما چون برای کاستن از رنج جامعه تحمل می‌شود، ارجمند و ارزشمند است. رفتارهای فردی که مراجع بهداشتی توصیه می‌کنند، مانند رعایت بهداشت فردی، حفظ فاصله از دیگران، استفاده از دستمال هنگام سرفه و عطسه، زدن ماسک، شستن دست ها و ضدعفونی کردن سطوح آلوده نیز رفتارهایی هستند که انتظار می‌رود به طور عمومی رعایت شوند تا انتقال بیماری کاهش یابد. در تعاملات بین فردی نیز انتظار می‌رود ضمن رعایت توصیه‌های بهداشتی و احتیاطات لازم، از رفتارهای اجتنابی و وسواس گونه و اغراق‌آمیز با بیماران خودداری شود و این نکته مورد توجه قرار گیرد که انگ زدن، سرزنش و طرد بیماران مبتلا به کووید ۱۹ شرایط بیماری را برای آنها دشوارتر می‌کند و ممکن است موجب پنهان کردن بیماری و تبعات بعدی آن یعنی انتقال بیماری شود. در این میان بیماران مبتلا به کووید۱۹ که سالم ولی ناقل بیماری هستند، لازم است تلاش کنند تا از انتقال بیماری به دیگران جلوگیری کنند. قرنطینه خانگی دوهفته‌ای، اطلاع دادن بیماری به کسانی که با آنها در تماس بوده‌اند و رعایت توصیه‌های بهداشتی از وظایفی است که این دسته از بیماران به عهده دارند.

همه موارد فوق شاید از طرق مختلف اطلاع‌رسانی شده باشد، اما واقعیت این است که بخش قابل توجهی از جامعه نمی‌خواهند یا نمی‌توانند به رفتارهای پیشگیرانه و مشارکت در کنترل اپیدمی تن بدهند و از این‌رو ممکن است با وجود چنین مشکلی کنترل همه‌گیری دشوار و غیرممکن شود. به نظر می‌رسد عوامل مختلفی موجب جدی نگرفتن رفتارهای پیشگیرانه در میان بخش‌هایی از جامعه شده است. اولین عامل بی‌اعتمادی به نهادها و مراجع رسمی است که این بی‌اعتمادی به علت برخی تناقضات و فقدان شفافیت و عمل نکردن به وعده‌ها شکل گرفته و باعث شده همبستگی و همکاری شهروندان با توصیه‌ها و اقدامات رسمی در کنترل همه‌گیری کاهش یابد. عامل دیگر ظهور شبه علم با ادعاها و فرضیات ظاهراً قوی و مستدل و درواقع بی‌پایه است که پاندمی کووید۱۹ را زیر سؤال برده و با تشکیک در داده‌های علمی می‌کوشد که همه‌گیری کرونا را توطئه سیاستمداران و در جهت منافع قدرت‌های سیاسی و اقتصادی در سطح جهان تلقی کند و به این ترتیب رفتارهای پیشگیرانه را بی‌فایده یا مضر جلوه دهد و افراد را در رعایت آنها مردد کند. عامل دیگر برخی ویژگی‌های شخصی و شخصیتی است که با رویکردهای تقدیرگرایانه یا کلبی مسلکانه به ترویج مسئولیت گریزی و بی‌اهمیت تلقی کردن بیماری می‌انجامد یا اینکه برخی شخصیت ضد اجتماعی دارند و رفتارهایی را در پیش می‌گیرند که با هنجارها و نُرم‌های اجتماعی دوره همه‌گیری مطابقت ندارد. همه این ویژگی‌ها افراد را نسبت به توصیه‌های بهداشتی بی‌اعتنا می‌کند و از آنها تهدیدی برای سلامت عمومی می‌سازد. عامل دیگر که می‌توان به آن اشاره کرد، بی‌امکانی و قرار گرفتن در موقعیتی است که رعایت توصیه‌های بهداشتی میسر نیست. بخشی از جامعه که به چنین وضعیتی مبتلا هستند، ضرورت پیشگیری و رفتارهای بهداشتی را درک می‌کنند، اما بواسطه دسترسی اندک‌شان به منابع و امکانات، قادر به رعایت توصیه‌های پیشگیرانه نیستند. پرداخت هزینه تهیه اقلام بهداشتی از توان‌شان خارج است، در صورت بیمار شدن مسکن مناسب و اتاقی برای قرنطینه و جدا شدن از بقیه ندارند، مجبورند برای تأمین معیشت از منزل خارج شوند، با وسایل نقلیه عمومی شلوغ تردد کنند و در محل کار که ممکن است پرخطر باشد، حضور یابند. گروه اخیر در واقع قربانیان شرایط نابرابر اقتصادی و تبعیض‌های اجتماعی‌اند و در دوره همه‌گیری هم بیش از گروه‌های برخوردار بیماری و مرگ ناشی از آن گریبانگیرشان می‌شود.

تهیدستان و فرودستان جامعه برای آنکه بتوانند به برنامه‌های پیشگیری از کووید ۱۹ بپیوندند، نیازمند حمایت و دیده شدن شرایط‌شان هستند و با دریافت کمک‌های واقعی و متناسب با وضعیت‌شان است که قادر خواهند شد با کرونا مقابله کنند. همراهی گروه‌های دیگر با برنامه پیشگیری و کنترل همه‌گیری نیازمند بازسازی اعتماد عمومی و نیز آگاهی دادن به جامعه توسط منابع و مراجع علمی و مورد وثوق و نیز مقابله با مدافعان جریان‌های ضد علم است.

اخبار

امتحانات مدارس و دانشگاه‌ها مجازی شد

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری گفت: امتحانات پایان ترم بهمن ماه ۹۹ در دانشگاه‌های سراسر کشور به صورت مجازی برگزار می‌شود. به گزارش خانه ملت، منصور غلامی درباره نحوه برگزاری پایان ترم در دانشگاه‌ها اظهارکرد: امتحانات در شرایط فعلی در همه دانشگاه‌ها به صورت مجازی برگزار خواهد شد. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری درباره زمان از سرگیری آموزش‌های حضوری در دانشگاه‌ها نیز تصریح کرد: تصمیم‌گیری درباره حضور دانشجویان در دانشگاه‌ها و از سرگیری آموزش‌های حضوری بر عهده ستاد ملی مقابله با کرونا است. غلامی یادآورشد: هر زمانی که ستاد اعلام کند، دانشگاه‌های ما بلافاصله آماده استقبال از دانشجویان هستند. همچنین دیروز فرمانده ستاد عملیات مدیریت بیماری کرونا در کلانشهر تهران گفت: براساس آخرین تصمیم ستاد ملی مقابله با کرونا برگزاری امتحانات حضوری دانش‌آموزان در تهران به طور کامل منتفی است و این حتی شامل پایه اول و دوم ابتدایی هم می‌شود. دکتر علیرضا زالی افزود: شهر تهران چون در شرایط نارنجی به سر می‌برد و فعالیت‌های حضوری مدارس جزو محدودیت‌های کرونایی است، بنابراین در تهران آزمون‌ها و امتحانات، مجازی و غیر حضوری باید برگزار شود.

سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا:

ویروس جدید کرونا پشت دروازه‌های کشور است

سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا با بیان اینکه ویروس جدید پشت دروازه‌های کشور است، گفت: همواره باید آماده بوده و مرزها را بسیار قوی کنترل کنیم.دکتر علیرضا رئیسی سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا در همایش بررسی آخرین وضعیت طرح مدیریت و کنترل اپیدمی کووید۱۹ به شیوه محله و خانواده محور (طرح سردار شهید سلیمانی) گفت: براساس برآورد به‌دست آمده اگر روند قبلی ادامه پیدا می‌کرد و محدودیت‌ها اجرا نمی‌شد، شاهد ۵۰ هزار بستری بیشتر و ۷ هزار و ۵۰۰ مرگ بیشتر بودیم. معاون بهداشت مطرح کرد: رفتار ویروس قابل پیش‌بینی نیست و اکنون جهش فوق‌العاده‌ای پیدا کرده است.